

Verdwalen - Lesmap

Kleuter- en lager onderwijs

*Een jongen, een appel en een bos.
Een boom, een specht tikt erop los.
Een jongen, een landkaart ronddwalen.
Landkaart verscheurd, verdwalen.*

CONCEPT EN SPEL: Joran Custers

ARTISTIEKE ONDERSTEUNING: Frank Van Laecke

GOOCHELONDERSTEUNING: Rafael Van Herck

DECOR EN TEKENWERK VAN DE LESMAP: Rudi Bagusat

TECHNISCHE ONDERSTEUNING: Davy Boutse

INFO EN BOEKINGEN: info@goocheltheater.eu

Hallo Juf
Hallo meester

Het was 6 december 1994. Ik ging naar mijn schoen en vond daar mijn eerste goocheldoos. De Sint wist precies wat ik wilde hebben, een doos vol trucs. Een eerste toverdoos: het begin van wat later een grote verzameling van boeken en dozen ging worden.

Nu, zoveel jaar later, verzamel ik verbaasde gezichten. Elke dag ontmoet ik nieuwe mensen die ik mee kan nemen naar mijn fantasierijke wereld.

Samen met uw inbreng en deze werkmap kun je de leerlingen verder meenemen in deze fantasiewereld. Zo kan de voorstelling uitgroeien tot een bijzonder muzisch project.

Veel plezier en succes
Jahon

Verdwalen – lesmap: activiteit 1	
Activiteit	Kringgesperk: Vertelplaat
Materiaal	Afbeelding van het decor Deze afbeelding is achterin deze lesmap terug te vinden. Er is bewust gekozen voor een tekening van het decor om zoveel mogelijke fantasieruimte te creëren.
Concreet doel	Kinderen gaan fantaseren rond de afbeelding. De fantasie mag helemaal op hol slaan. Stimuleer dit als leerkracht ook door extra vragen te stellen. Waarom en hoezo zijn zeer goede vragen om kinderen door te laten fantaseren.
Organisatie	De kinderen zitten op de mat, in de kring of in een kleiner groepje aan tafel. De leerkracht toont de afbeelding zonder onmiddellijk een link te maken met de voorstelling.

De activiteit

De afbeelding van het decor is het startpunt voor verschillende vragen. Deze vragen kunnen we opdelen in verschillende onderwerpen. Op deze manier kun je zelf kiezen welke richting het gesprek uitgaat. Wees als leerkracht niet te snel tevreden met een antwoord maar laat de kinderen verder nadenken/fantaseren. Waarom denk je dat? Hoezo? Zou dat kunnen?

Mogelijke vragen rond gevoelens:

- ◆ Welke gevoelens roept het bos bij je op?
- ◆ Als je hier zou rondwandelen, hoe zou je je voelen?
- ◆ Zou je hier alleen durven rondwandelen? Waarom wel of niet?
- ◆ Zou je bang, verdrietig, blij of boos zijn? Waarom?

Mogelijke observatie vragen:

- ◆ Wat zie je op de afbeelding?
- ◆ Welke dieren zien jullie?
- ◆ Waar wonen deze dieren?
- ◆ Heb je deze dieren ooit gezien, thuis, in een tuin of in het bos?

Mogelijke vragen om de fantasie te prikkelen:

- ◆ Wie zou er in het vogelhuisje wonen?
- ◆ Hoe zou het vogelhuisje vanbinnen ingericht zijn?
- ◆ Wie zou er in dit bos wonen? Wat zouden ze eten?
- ◆ Wat zou er allemaal kunnen gebeuren in dit bos?
- ◆ Zou jij in dit bos durven slapen? Waarom wel of niet?

Afronding

Er zijn tijdens dit gesprek geen foute antwoorden. Het is de fantasie van de kinderen die telt. Tijdens de voorstelling zullen enkele geheimen onthuld worden maar sommige dingen zullen voor altijd fantasie blijven.

Verdwalen – lesmap: activiteit 2	
Activiteit	Wandeling in het bos of in het park
Materiaal	Het materiaal is per opdracht anders en meestal aanwezig in het bos. Denk aan je veiligheid (hesjes)!
Concreet doel	Tijdens deze wandeling ligt de klemtoon op muzische opdrachten. Fantaseren en/of creëren aan de hand van opdrachten die de leerkracht geeft.
Organisatie	Je kan ervoor kiezen om een wandeling uit te stippelen en tijdens de wandeling verschillende opdrachten te geven. Het ook mogelijk om op één plaats te blijven en daar één of meerdere opdrachten aan de leerlingen te geven.

De activiteit

Als leerkracht kies je op voorhand één of meerdere opdrachten die je aan de leerlingen geeft. Met deze opdrachten worden leerlingen geprikkeld om muzisch aan de slag te gaan.

Opdracht 1: Is er iemand thuis?

In de natuur wonen verschillende dieren. Hoe zou het droomhuis van een egel, mus of mier eruit zien? De nestjes/huisjes moeten niet spiegelen met de realiteit, het is de fantasie die in deze activiteit de bovenhand krijgt. Met materialen uit de natuur gaan de kinderen in het bos/park het droomhuis van de (al dan niet door de leerkracht) gekozen dieren nabouwen. De leerlingen geven ook aan in deze activiteit waarom het huis geschikt is voor één bepaald dier. Uiteraard is het ook een uitdaging om voor jezelf een natuur-droomhuis te bouwen.

Opdracht 2: In goede aarde

Hoe zouden de schilders uit de natuur kunst maken? Zouden wij in de aarde ook een tekening kunnen maken? Wat zouden wij kunnen gebruiken als penseel?

Takjes, noten, een blaadje, ... ze laten allemaal een spoor achter als je ermee in de aarde 'krast'. De leerlingen gaan zelf op zoek naar hun 'penseel' en maken een tekening in de aarde. Met takken, bladeren, zand ... kunnen ze hun kunstwerk inkaderen.

Als je niet voor tekening wil gaan kunnen leerlingen misschien de voetstapjes van verschillende dieren proberen na te maken. Misschien wijzen de voetstapjes wel de weg naar de verschillende kunstwerkjes.

Opdracht 3: Geschorst

Heb je al ooit een boom geknuffeld? Er zijn verschillende soorten bomen in een park of bos en elke boom heeft zijn eigen schors en schorsreliëf. Als je een boom knuffelt is je gezicht dicht bij de schors en kun je goed kijken naar de lijnen in het reliëf. Deze lijnen kun je natekenen op de grond (in de aarde zoals opdracht 2) of overtekenen op een blad papier. Kun jij in de lijnen bepaalde figuren herkennen? Gezichten? Dieren? Ogen? Huisjes? Je kan ook foto's maken van de schors en met een dikke stift op de uitgeprinte foto's de juiste lijnen aanduiden zodat iedereen jouw fantasie herkent in de lijnen.

Opdracht 4: Toeval of niet

Soms zie je in het bos iets liggen waarvan je je kan afvragen: 'Is dit toevallig door de natuur zo gebeurd of zou iemand dit gedaan hebben?' Voorbeelden hiervan zijn torentjes van stenen, blaadjes in een lange slinger of cirkel, takken in wiskundige figuren, ... Kijk eens rond in het bos/park en misschien kun je de natuur wel een handje helpen door zo een toevalligheid te creëren. Deze mag je niet inkaderen met blaadjes of takken maar ze moeten 'gewoon' in de natuur liggen zodat andere voorbijgangers er muzisch over gaan nadenken. Laat je niet beperken tot blaadjes, stenen, en takjes. Maar ga goed op zoek naar wat het bos nog allemaal te bieden heeft (aan natuurlijke materialen!).

Opdracht 5: Op rijm

Als leerkracht voorzie je enkele korte rijmpjes. Het rijmende woord laat je weg en moeten de leerlingen aanwijzen en halen.

Vb. Ik heb een hele rare oom, hij woonde in een grote ... (boom).

Hij at er dagelijks verse soep, met een beetje vogel... (poep).

Hij at ook een beetje brood, en als dessert een lekkere ... (noot).

Ik ging er soms heen, gaf hem als cadeau een grote ... (steen).

Oudere leerlingen kunnen hun eigen rijmpjes verzinnen waarna de medeleerlingen het rijmpje moeten aanvullen.

Opdracht 6: Kom erbij en dans

Dansen in een bos klinkt misschien raar maar als je denkt aan een regendans, zonnengroet of een heksendans is dansen in het bos plots logisch. Kies een bewegingsvorm (zonnengroet, regendans, heksendans, ...) en laat de leerlingen nadenken over de bijhorende bewegingen/danspassen. Stampen op de grond, in een kring dansen rond een boom, laag bij de grond lopen als een eend, ...

Muziek afspelen vanaf je gsm of andere muziekbron past natuurlijk niet bij het bos/park. Kun je met je stem geluiden maken (zonder te schreeuwen), geluiden aan de hand van *bodypercussion* of percussie met takken van bomen. Zowel in de muziek als de danspassen kan je zeer muzische te werk gaan.

Opdracht 7: Natuurgeluiden

Doe je ogen eens dicht! En luister. In het bos hoor je veel geluiden. Dieren, blaadjes in de wind, een noot die valt, ... maar één geluid kan door verschillende leerlingen als anders geïnterpreteerd worden. Elk antwoord is bij een muzische activiteit juist. We sluiten onze ogen voor 30 seconden, 1 minuut, ... (afhankelijk van de leeftijd) en luisteren naar alle geluiden. Daarna krijgen de leerlingen een blad papier en tekenen ze bron van deze geluiden. Het papier kan gedecoreerd zijn in de vorm van de digitaal muziekstation of een ouderwedse CD waarop de tekeningen gemaakt worden.

Tip: In de voorstelling is Jahon de weg kwijt. Zijn landkaart is verscheurd en de pijlen in het bos maken hem niet veel wijzer. Een goede landkaart of pijlen zijn misschien handig om te gebruiken tijdens een bos/park wandeling. Misschien kun je er zelf één maken of dit aan de leerlingen overlaten.

Tip: Bovenstaande opdrachten vinden plaats in de natuur. Maak op voorhand afspraken met de leerlingen om respectvol om te gaan met de natuur. Voor de natuurkunstwerkjes gebruiken we enkel blaadjes, noten, takjes, ... die op de grond liggen. Het is niet de bedoeling om bomen en/of struiken te beschadigen. Uiteraard spreekt het voor zich dat we geen afval achterlaten in het bos of het park.

Afronding

Veel van bovenstaande opdrachten werken naar een muzisch beeld toe. Dit beeld kun je fotograferen of filmen. De klemtoon mag niet te veel liggen op het eindresultaat, het is het proces ernaar toe dat de hoofdrol verdient. Maak daarom ook hiervan de nodige foto's.

Verdwalen – lesmap: activiteit 3	
Activiteit	Dieren en bloemen knutselen
Materiaal	Kosteloos materiaal, potjes, stokjes, servetten, ... Eventueel: natuurmateriaal die de leerlingen thuis of tijdens een boswandeling verzamelen. Voordeel van natuurmaterialen van thuis te laten meebrengen is dat er een grotere diversiteit aan materiaal voorhanden zal zijn.
Concreet doel	Aan de hand van kosteloos materiaal of natuurmaterialen creeëren de leerlingen kunstwerkjes of objecten uit de natuur.
Organisatie	Het materiaal is ter beschikking van de leerlingen. Tevens is er een ruim aanbod van hulpmiddelen zoals verschillende soorten lijm, verschillende soorten kleefband, scharen, ... Kortom de leerlingen krijgen (al dan niet na het vragen) toegang tot al het materiaal van de klas zodat hun creativiteit geen beperking ondervindt tijdens deze beeldende activiteit.

De activiteit

Deze activiteit is bedoeld om de kinderen zo creatief mogelijk te laten omgaan met materialen. Zowel de natuur- en kosteloze materialen maar ook het constructiemateriaal. Ze gaan zelf probleemoplossend denken om zo hun idee vorm te geven. Als leerkracht dien je dit aan te moedigen maar zo weinig mogelijk oplossingen of voorgekauwde voorstellen te geven. De kinderen krijgen zelf de keuze wat ze willen maken/creeëren. Deze keuze kun je als leerkracht wel beperken door te sturen met één van volgende opdrachten:

- ◆ Iedereen moet een dier knutselen;
- ◆ Iedereen moet een bloem knutselen;
- ◆ Maak iets dat bij de voorstelling ‘Verdwalen’ past;
- ◆ Maak iets uit de natuur of uit het bos.

Tip: Je kan klassikaal ook het bloemtje namaken dat in het begin van de voorstelling voorkomt. Op youtube kun je makkelijk een tutorial terug vinden om roosjes te maken van servetten. Dit stimuleert echter niet de creativiteit van de leerlingen maar wel hun vaardigheid.

Afronding

Bij het stimuleren van creativiteit is het niet enkel het eindresultaat dat van belang is. Bij deze activiteit ligt de klemtoon eerder naar de manier waarop ze een resultaat bereiken en de technieken die ze zelf kiezen, uitproberen of uitvinden. Ik zou geen museum of toonmoment doen met deze werkjes maar ze eerder aanbieden als spelmateriaal.

Misschien kan een geknutseld dier een pop vervangen of zijn de bloemetjes wel voor een zieke kleuter in een toneelstukje.

Verdwalen – lesmap: activiteit 4	
Activiteit	Kijken naar de voorstelling ‘Verdwalen’
Concreet doel	Kinderen worden geprikkeld om te fantaseren bij de voorstelling; Het visuele en de muziek zullen hiertoe de input zijn. Kinderen leven mee met het hoofdpersonage en ervaren zijn gevoelens (hoofdzakelijk bang, blij, verdriet). Kinderen genieten van theater en ervaren de magische momenten.
Organisatie	De voorstelling vindt plaats op school of in het theater. Het publiek kan best in tribune-vorm zitten. In school kun je dit creeëren door de voorste kinderen op matten of kussens te laten zitten. Vervolgens op banken, stoelen en als laatste rij een rij tafels om op te zitten.

De activiteit

De voorstelling is woordloos. Dit om de fantasie van de kinderen te prikkelen. Ze fantaseren zelf het verhaal en willen dit waarschijnlijk ook vertellen. Geef kinderen de kans om iets te fluisteren tegen hun burens.

Afronding

Na de voorstelling krijgen de kinderen een sticker. Zo hebben de kinderen een leuke herinnering aan de voorstelling en het muzische project dat in de klas kan ontstaan.

Verdwalen – lesmap: activiteit 5	
Activiteit	Lied: Verdwalen Ritme spelletjes
Materiaal	Liedtekst + Partituur Eventueel een muziekinstrument (blokfluit, gitaar, ...) Ritme-instrumentjes voor de kinderen.
Concreet doel	Genieten van muziek en samen zingen Tekst en melodie onthouden Durven zingen in groep Creatief omgaan met tekst
Organisatie	Klassikale activiteit. Begeleider leert het lied aan en gebruikt optioneel hierbij een muziekinstrument. Later kunnen er ritme-instrumenten toegevoegd worden aan het lied.

Refrein:

In het bos verdwaalt een man dat is een feit
Hij zoekt de weg, de weg naar huis
Zijn plan dat is hij kwijt.

Strofe 1:

Hij loopt naar links
Hij loopt naar rechts
Volgt steeds zijn voeten maar vindt de weg nog niet.
Ook niet omhoog
Of naar omlaag
Zonder zijn plan vindt hij de weg nog niet.

Strofe 2:

Hoort plots getik
Wat zou dat zijn?
't Komt uit een vogelhuisje wat een raar geluid.
Het is een specht
Die musiceert
Eerst tikt ze zacht maar later ook heel luid.

Refrein:

Strofe (met opmaat):

Activiteit:

Als inleiding kun je terug denken aan de voorstelling en de verschillende situaties die de man in het bos mee maakte.

Als begeleider kun je het lied voorzingen of fluisteren. Eventueel kun je hierbij gebruik maken van een blokfluit of jezelf begeleiden op gitaar, ukelele, ...

Tip: De akkoorden zijn in volgorde (per 2 tellen):

F, F, Dm, F, Bb, F, C, F, F, C, C, F, F, Bb, C, F, F, C, C, F, F, Bb, F, F, F

Na enkele keren zullen kinderen al stukjes kunnen meezingen.

Zo is het refrein makkelijk mee te zingen.

Het is ook leuk om foutjes in de tekst te zingen. Kinderen gaan de begeleider spontaan verbeteren. Hierdoor zijn ze gericht bezig met de tekst van het lied.

Er is bewust voor gekozen om maar 2 strofes te schrijven bij dit stuk. Oudere kinderen kunnen zelf terug denken aan de situaties uit de voorstelling en extra strofes verzinnen.

Ik denk aan het kuiken, de kikker, honger, dood, ...

Ook het slot is open gelaten in het lied zodat iedereen zijn eigen gepersonaseerd lied kan verzinnen en creatief kan omgaan met rijmen en tekst.

Afronding

Als de kinderen het lied goed kennen kun je er muziekinstrumentjes aan toevoegen.

Kinderen kunnen mee musiceren tijdens het zingen van het lied of je kan dieper ingaan op de geluiden van verschillende muziekinstrumentjes. Zo zullen sommige instrumenten de sfeer van de voorstelling oproepen.

Schuurblokjes – het geritsel van de blaadjes

Houtblok – het getik van de specht

Trommel – hartslag

Regen/donderbuis- onweer

Verdwalen – lesmap: activiteit 6	
Activiteit	Maak je eigen verhaal
Materiaal	Situatiekaartjes (achterin deze lesmap terug te vinden) Emotiekaartjes (achterin deze lesmap terug te vinden) Voorwerp/dier/mens kaartjes (achterin deze lesmap terug te vinden) Stopkaart (achterin deze lesmap terug te vinden) Tekenmateriaal (bij voorkeur een stift of vetkrijt en papier)
Concreet doel	Leerlingen gaan fantaseren rond impulsen en sturingen die ze krijgen. Zo creëren ze een eigen verhaal. De leerlingen mogen ruim fantaseren maar dienen zich wel aan de opdrachten op de kaartjes te houden.
Organisatie	De leerlingen (beperkt aantal) zitten rond de tafel samen met de leerkracht die de activiteit aanstuurt. Bij voorkeur is de leerkracht de persoon die de tekeningen maakt. Zo kunnen de leerlingen blijven fantaseren. Het stopbord ligt in het midden van de tafel en mag door iedereen gebruikt worden.

De activiteit

Alle kaarten worden per soort door elkaar geschud en per soort op een stapel gelegd.

De stopkaart ligt in het midden van de tafel.

De leerkracht zit mee aan tafel om de activiteit te leiden en zal ook tekeningen maken bij de fantasie van de leerlingen.

Stap per stap en aan de hand van de kaartjes ontstaan de verhalen.

Als eerste wordt een situatiekaart gekozen. Hierop staan beginsituaties/omgevingen/personages/ ... waar/wat/waarover het verhaal zal moeten gaan. Dit is de locatie en het hoofdpersonage en kan ook niet veranderen.

De 2de kaart die gekozen moet worden is een emotiekaart. In deze map zitten de 4 basis-gevoelens (blij/boos/bang/verdrietig) maar deze kun je uiteraard zelf nog aanvullen met andere gevoelens. Het gekozen gevoel gaat gelinkt moeten worden aan het hoofdpersonage.

De 3de kaart wordt gekozen en is een voorwerp/dier/mens kaart. Deze kaart is bepalend voor het vervolg van het verhaal. Deze kaart geeft aan wat erbij moet komen in het verhaal. Er moet een voorwerp bij komen, een dier of een persoon. Welk voorwerp, welk dier of welke persoon zijn vrij te fantaseren maar het hoofdpersonage, locatie, situatie en gevoel van de eerste 2 kaartjes blijven wel behouden.

De leerlingen gaan een deel van het verhaal fantaseren maar moeten de gekozen kaartjes wel respecteren. In plaats van de fantasie op te schrijven worden er tekeningen gemaakt. Hierbij gaat het niet om mooie tekeningen maar om snelle schetsen die vooral als geheugensteun werken bij de verhaallijn.

Als het fantaseren stopvalt kan er een nieuw gevoelskaartjes en/of voorwerp/dier/mens kaart getrokken worden. Zo ontstaat er een vervolg van het verhaal.

Het is niet de bedoeling om een eindeloos lang verhaal te verzinnen. Misschien heeft het verhaal wel een zeer gekke plot of zelfs een open einde. Dit kun je bij het begin van de activiteit niet voorspellen.

Het stopbord ligt in het midden van de tafel. Zowel de leerkracht als de leerlingen mogen dit bord gebruiken door het in de lucht te steken, als ze vinden dat het verhaal de verkeerde kant uitgaat (ze moeten dit wel argumenteren).

Vb als het verhaal te gek begint te worden, teveel geweld bevat, te ver van gekozen kaartjes afdwaalt, ...

Afronding

Het verhaal kan verteld worden aan de andere leerlingen. De tekeningen zijn hierbij een geheugensteun.

Het verhaal (of verhalen) kan ook nagespeeld worden in de poppenkast van activiteit 7.

Eventueel moeten er dan extra voorwerpen/personages bijgeknutseld worden maar uiteraard kan hier creatief mee omgegaan worden.

Verdwalen – lesmap: activiteit 7	
Activiteit	poppenspel
Materiaal	Schoendoos Basis knutselmateriaal Vingerpoppetjes en decor (zie bijlage van deze lesmap)
Concreet doel	Kinderen worden geprikkeld om hun fantasie te gebruiken. Ze denken na over mogelijke senario's of spelen het verhaal uit activiteit 6 na.
Organisatie	Kinderen gaan vrij aan de slag gaan met de vingerpoppetjes. De decortekening uit de bijlage kan gebruikt worden als theater voor de poppetjes. De verhaallijnen uit activiteit 6 kunnen kinderen op weg zetten om situaties na te spelen. Het staat de kinderen vrij om andere poppetjes te knutselen of spulletjes toe te voegen aan hun spel.

De activiteit

Vooraleer de kinderen hun poppenspel kunnen aanvatten moeten de poppetjes en het eventuele decor geknutseld worden. Dit kunnen de kinderen (eventueel onder begeleiding) zelf doen.

Tip: in plaats van vingerpoppetjes kun je de poppetjes ook bevestigen op een kurken stop. Zo blijven de personages zelfstandig staan en is ander spel mogelijk.

Tip: De tekening van het decor kun je in een schoendoos plakken. Als je de doos op zijn zij draait heb je een basisdecor dat je verder kan versieren. Vb onderkant groen schilderen, lucht blauw, wolkjes met watjes ... of draai een tafel op haar zijkant zodat het tafelblad in een hoek van 90 graden komt met de grond. Zo kan er een veel groter decor gemaakt worden met echte materialen uit het bos. Aan de tafelpoten kunnen touwtjes met wolkjes of vogeltjes hangen, tekeningen tegen het tafelblad kunnen het bos vormen ...

Als de voorbereidingen goed zijn verlopen kan het poppenspel beginnen. De keuze van poppen (vingerpoppetjes, op kurken of misschien zelfs vergroot op flessen) is zelf in te vullen door de begeleider of door de kinderen zelf. Ook de verhaallijnen ontstaan vanuit de fantasie van de kinderen. Als begeleiding kan je wel enkele beginsituaties voorbereiden om de kinderen op weg te helpen. De verhaallijnen uit activiteit 6 kunnen hier prima dienst voor doen.

Tip: Je moet geen gebruik maken van de poppetjes in de bijlage.

Kinderen mogen ook hun eigen poppen maken of ipv poppenspel het nog grootster zien en zelf toneel spelen. Met een camouflagenet krijg je snel een bossfeer in de klas.

Afronding

Het mag zeker geen doel zijn van de activiteit maar als kinderen willen optreden voor elkaar is dit een mooi einde van deze activiteit. Andere kinderen kunnen eventuele foto's of video's maken van de optredens. Zo betrek je media bij deze activiteit.

Tip: Het gratis programma MonkeyJam is ideaal voor het maken van stop motion video's. Bovenstaande materialen/poppen/decor ... zijn ideaal materiaal om deze activiteit te doen met de kinderen.

Verdwalen – lesmap: activiteit 8	
Activiteit	Gevoelens en dieren in de muziek.
Materiaal	CD met muziek of opnames van internet.
Concreet doel	Kinderen luisteren naar muziek en gaan hier muzisch mee om. Er worden linken gelegd naar verschillende soorten dieren of naar verschillende gevoelens
Organisatie	Voor deze activiteit moeten de kinderen vrij kunnen bewegen in de ruimte. Een sportzaal is een prima locatie maar ook in de klas tussen de banken of tafels door is deze activiteit prima te doen. Er kan een keuze gemaakt worden om te werken in kleine groepjes of klassikaal.

Tijdens de voorstelling is de muziek een heel belangrijke factor. Dit om de juiste sfeer of beleving te creëren. De gevoelens van de poppen of het hoofdpersonage worden versterkt door de muziek.

De activiteit

Binnen deze activiteit kun je verschillende richtingen uit.

De basis is dat je een instrumentaal muziekstuk opzet en samen met de kinderen kijkt welke gevoelens we erin herkennen of aan welke dieren het ons laat denken.

Jongere kinderen (kleuters) hebben soms moeite met het uitbeelden van gevoelens. Voor hen is het werken met dieren mogelijk interessanter.

De kinderen gaan de dieren of gevoelens uitbeelden. Dit kan iedereen op zijn eigen manier doen. Er is, zoals bij veel muzische activiteiten, geen goed of fout.

Je kan ipv uit te beelden de muziek ook beluisteren en de gevoelens erin benoemen. Of maak een mix waarin de verschillende muziekwerken elkaar opvolgen. Zo worden kinderen uitgedaagd om te wisselen tussen de verschillende gevoelens of dieren.

Of geef een kind muziekoortjes en zet via je smartphone of andere muziekdrager een muziekstuk op dat maar 1 kind kan horen. Kan hij/zij zelf een gevoel erbij aanvoelen en uitbeelden naar de rest van de klas toe?

Gebruik je eigen creativiteit om spelletjes of opdrachten te verzinnen.

Tip: Je kan eventueel onderstaande muziekwerken gebruiken.

Bang

- ◆ Mars from the planets – Gustav Holst
- ◆ In the hall of the mountain King – Peer Gynt suite – Edvard Grieg
- ◆ Overture: Carmina Burana – Carl Orff
- ◆ Dance Macabre – Carnaval der dieren - Saint-Saëns

Blij

- ◆ De lente – De vier seizoenen - Vivaldi
- ◆ Gabriel's Oboe – The Mission - Ennio Morricone
- ◆ Badinerie - orkestsuite BWV 1067 – J.S.Bach
- ◆ Morgenstimmung - Peer Gynt suite – Edvard Grieg
- ◆ Alla Turca - Pianosonate nr. 11 in A majeur, KV 331, deel 3 – W.A. Mozart

Verdrietig

- ◆ Requiem – KV 626 – W.A. Mozart
- ◆ Gymnopédie No. 1 – E. Satie
- ◆ Adagio in G Minor – Albinoni
- ◆ Sarabande – Suite in D minor, HWV 437 – G.F. Händel

Boos

- ◆ 1ste beweging 5de Symfonie – L. van Beethoven
- ◆ Toccata and fugue in D Minor BWV 565 – J.S.Bach
- ◆ Dance of the Knights – Ballet “Romeo and Juliet, op. 64: act 1: no. 13 - S. Prokofiev

Dieren

- ◆ Willemteell Overture – Gioacchino Rossini - Paarden
- ◆ Kattenduet – Giacchino Rossini – Katten
- ◆ Flight of the bumblebee - Nikolai Rimsky-Korsakov – Bijen
- ◆ The Elephant - Carnaval der dieren - Camille Saint-Saëns - Olifant
- ◆ Aquarium – Carnaval der dieren - Camille Saint- Saëns - Vissen

Afronding

Laat alle kinderen op de grond gaan liggen. Na deze activiteit zijn ze moe en mogen ze toneelslapen. Dit kan op het Wiegenlied op. 49 No. 4 van Johannes Brahms.

Of laat oudere kinderen zelf op zoek gaan naar muziek die ze kunnen linken met een gevoel of een dier.

Verdwalen – lesmap: activiteit 9	
Activiteit	Gezelschapsspel
Materiaal	Spelbord: achteraan de lesmap. Pionnen Dobbelsteen
Concreet doel	Samenspelen, tegen je verlies kunnen, eerlijk zijn.
Organisatie	Kinderen spelen (eventueel met begeleiding) het gezelschapsspel aan tafel.

De activiteit

In de lesmap is een klassiek bordspel toegevoegd.

Kinderen starten bij start (geel) met hun pion en gaat al dobbelend naar boven.

Wie het eerst bovenaan aankomt (blauw), wint het spel.

De bomen op het spelbord zijn soms in je voordeel of net in je nadeel.

Kom je bij een vakje vol kruin van de boom gebeurt er niets. Maar als je bij het begin van de stam komt ga je ofwel naar boven (richting een groen vakje) ofwel naar beneden (richting een rood vakje).

Tip: Je kan de vingerpoppetjes gebruiken als pion

Tip: Je kan opdrachten of quizvragen verzinnen bij bepaalde nummers of vakjes.

Afronding

Dit bordspel kan in het vrije spel aangeboden worden om zelfstandig te spelen.

Verdwalen – lesmap: activiteit 10	
Activiteit	Knutselen met wegwerpmateriaal
Materiaal	Servetten, wegwerpmateriaal, basisknutselmateriaal
Concreet doel	Kinderen gaan creatief om met kosteloos materiaal en werken naar een vastgelegd doel toe. Kinderen zoeken zelf oplossingen voor problemen die ze ondervinden tijdens het proces (het proces naar het doel toe is belangrijker dan het doel/resultaat zelf).
Organisatie	Activiteit kan best aan tafels plaatsvinden. Kinderen kunnen van thuis materiaal meebrengen of ze komen misschien bruikbaar materiaal tegen tijdens een boswandeling.

De activiteit

Tijdens de voorstelling ontdekt Jahon dat er zwerfvuil ligt in het bos. Hij raapt het op en maakt er een bloem van. Op internet staan verschillende tutorials om een bloem te maken uit een servet. Dit is een leuke activiteit maar is niet stimulerend voor de creativiteit van de kinderen. Ze moeten dan gewoon nadoen wat ze op internet zien.

Hoe minder beperkingen je oplegt, hoe creatiever de kinderen moeten zijn tijdens de opdracht. Als je als opdracht geeft, maak een roos, kan een kind zelf kiezen om 2D of 3D te werken, met welke materialen het te werk gaan, als het ook gras voorziet rond het bloemetje, welke kleefmiddelen eventueel nodig zijn, welke kleuren, ...

Bij deze activiteit geven we een kleine sturing doordat ze kosteloos materiaal moeten gebruiken. Knippen ze stukjes uit om een collage bloem te creëren, een zelfstandig rechtstaande bloem, een hele grote bloem of een kleintje, ... dit zijn keuzes die de kinderen zelf moeten maken en waarvan ze dus ook de gevolgen moeten dragen. Als iets niet onmiddellijk lukt is het een kunst de kinderen te stimuleren om bij hun oorspronkelijke idee te blijven en op zoek te gaan naar oplossingen.

Tip: Leg niet teveel aandacht bij het resultaat maar geniet van het proces er naar toe!

Tip: Stel al het aanwezige materiaal beschikbaar. Al het knutselmateriaal maar ook verschillende soorten hechtingsmaterialen: ducktape, gewone plakband, papieren plakband, nietmachine, colsonbandjes ... zelfs het lijmpistool (mits de nodige afspraken). Hou wel in het oog dat ze geen materiaal verspillen.

Tip: Als kinderen materiaal van thuis meebrengen kun je dit verzamelen. Iedereen mag het materiaal van elkaar gebruiken voor zijn werkje. Zo ontstaan er soms andere ideeën en kunnen kinderen niet gericht spullen van thuis meebrengen. Dit laatste kun je ook voorkomen door de activiteit te verzwijgen en eerst te vragen materiaal mee te brengen.

Afronding

Koppel de bloemen aan een compliment. Zo kun je een gevoel-activiteit koppelen aan het muzische. Of gebruik de bloemen bij thema's als moederdag of de dood. Ook als je de bloem cadeau geeft moet het iets zijn van de kinderen en is het niet de bedoeling dat iedereen dezelfde bloem heeft of dat jij het als leerkracht gaat afwerken of verbeteren.

Verdwalen – lesmap: activiteit 11	
Activiteit	Goochelen
Materiaal	Materiaal verschilt per goocheltruc. Trucs zijn terug te vinden op de kaartjes achteraan in deze lesmap.
Concreet doel	Kleuters volgen het stappenplan om een resultaat te bereiken. Als leerkracht neem je een begeleidende rol aan.
Organisatie	Kleuters kiezen één goocheltrucs of krijgen één goocheltruc opgelegd. Ze volgen de stappen om zo de truc te laten slagen.

De activiteit

Als leerkracht kun je de activiteit beginnen door zelf verschillende goocheltrucs voor te doen. De leerlingen kunnen dan zelf een truc uitkiezen (alleen, duo of kleine groepjes). Ze verzamelen het nodige materiaal en de kaart met de uitleg van de truc. Aan de hand van de stappen en eventuele begeleiding van de leerkracht knutselen en oefenen ze deze goocheltruc.

Tip: Oudere kinderen kunnen een soort toneeltje maken rond hun truc.

Afronding:

De leerlingen tonen de geoefende trucs en het bijpassende toneeltje aan elkaar. Zo worden ze echte goochelaars.

Tip: In de bibliotheek zijn heel veel goochelboeken te vinden. Misschien kun je hier inspiratie halen of nodig je de leerlingen uit om deze boeken op te zoeken. Een paar suggesties:

◆ ***Goochelboek voor kinderen***

Guillaume Robert

Standaard 2010

Goocheltrucs met lucifers, een kaartspel, muntstukken of biljetten en andere voorwerpen worden stapsgewijs uitgelegd. Met duidelijke foto's. Vanaf ca. 11 jaar.

◆ ***Plezier met goochelen***

Nick Huckleberry Beak

Ars Scribendi 1998

Alle 25 besproken trucs zijn eenvoudig uit te voeren. Bedoeld voor kinderen tussen de 9 en 12 jaar.

- ◆ ***Het grote Ketnet goochelboek*** : verbaas je vrienden met fantastische trucs
Joe Fullman
Lannoo 2014

Hoe laat je een tandenstoker dansen en een bal over een touw rollen? Allerlei goocheltrucs met kaarten, munten en andere voorwerpen worden stap voor stap, met kleurenillustraties, uitgelegd. Met weetjes over echte goochelaars.
Vanaf ca. 9 t/m 12 jaar.

- ◆ ***Het grote goochelboek***
Jane Bull
Van Holkema & Warendorf 2003
Voorzien van veel kleurenfoto's wordt uitgelegd wat je nodig hebt als goochelaar en worden stap voor stap 15 goocheltrucs beschreven.
Vanaf ca. 9 jaar.

- ◆ ***Het goochelboek voor kinderen***
Guillaume Robert, Olivier Ploton en Sabine van Humbeeck
Goocheltrucs met lucifers, een kaartspel, muntstukken of biljetten en andere voorwerpen worden stapsgewijs uitgelegd. Met duidelijke foto's.
Vanaf ca. 11 jaar.

- ◆ ***Houdini voor kids : een hoge hoed vol goocheltrucs***
Frank van Ark en Geert Gratama
Forte Creatief 2014
Zaag een weesmeisje door of laat een beker verdwijnen. Stapsgewijze uitleg, met kleine tekeningen, van goocheltrucs. Met korte informatie over goochelen en de beroemde boeienkoning Houdini.
Vanaf ca. 9 t/m 12 jaar.

- ◆ ***Mijn geheime toverboek***
P.Gert Smetanig en Alena Schulz
Deltas 2008
Allerlei goocheltrucs, zoals een afgehakte duim en lucifertrucs, worden uitgelegd. Voorzien van informatie hoe je bepaalde attributen zelf kunt maken. Met grappige kleurentekeningen.
Vanaf ca. 8 t/m 12 jaar.

- ◆ ***Het boek der tovermagie*** : met wonderlijke goocheltrucs, raadselachtige hocus-pocus en verbazingwekkende verhalen
Janice Eaton, KilbyLindy Burnett en Terry Taylor
Memphis Belle 2003
Een complete gids over goochelen, van de voorbereiding tot en met de uitvoering. Stap voor stap worden allerlei goocheltrucs uitgelegd. Met veel gekleurde tekeningen.
Vanaf ca. 9 jaar.

◆ ***De wereld vol magie***

Sylvia Schuyer

Cantecleer 2005

Stap voor stap en met veel kleurenfoto's worden 18 goocheltrucs uitgelegd.

Vanaf ca. 9 jaar.

◆ ***Machtige magie en goochem gegoochel***

Ivor Baddiel, Mike Phillips en Jonny Zucker

Kluitman 2005

Op humoristische wijze wordt informatie gegeven over goochelen. Met vrolijke zwart-witte tekeningen.

Vanaf ca. 11 jaar

Verdwalen – lesmap: activiteit 12	
Activiteit	Kringgesprek: Theater
Concreet doel	Leerlingen maken kennis met de achtergrond van een theatervoorstelling. Leerlingen leren verschillende theater-termen kennen.
Organisatie	De kinderen zitten op de mat, in de kring of rond de tafel.

De activiteit

De leerlingen krijgen de opdracht om een maquette te maken. Als begeleider kun je hierin sturen voorbeeld door de materiaalkeuze te maken (vb lego, schoendoos, ...)

Denk bij de maquette aan het podium, spots, kassa, tribune, ...

Deze maquette vormt de aanleiding voor het kringgesprek.

De maquette staat in het midden van de kring of op een tafel en vormt een basis om een kringgesprek aan te knopen. Kleine mannetjes (vb lego-figuurtjes) worden toegevoegd en de leerlingen vertellen uit hun eigen kennis over de rollen van het theater. Als begeleider is het jouw taak om geschikte vragen te stellen om zo tot de correcte antwoorden/kennis te komen.

Termen die aanbod kunnen komen zijn acteurs (of toneelspelers), regisseur, techniekers, publiek, scenarioschrijver, decorbouwers. Dit zijn ook mensen die meewerkten aan de voorstelling 'Verdwalen'. Ook was er nog een magic consultant die zorgde voor extra magische effecten.

Tip: de maquette kan beschikbaar zijn om zelf (lego)poppenspel in te spelen.

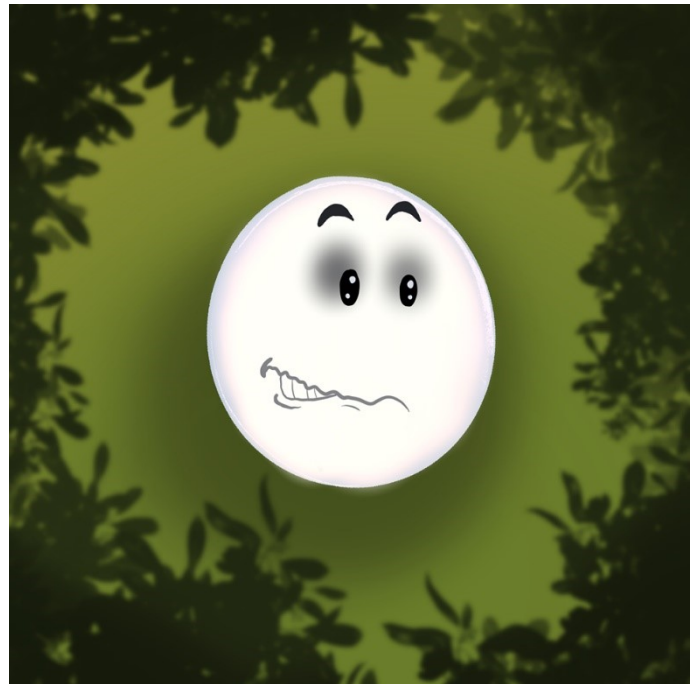
Kinderen kunnen zelf de rollen spelen en hun eigen theater bouwen in de klas.

Inkomkaartjes maken, regisseur die aanwijzingen geeft, toneelspelers, ...

Verzin met enkele leerlingen een verhaal (scenarioschrijvers). De methode uit activiteit 6 kan hierbij zeer ondersteunend zijn. Zet het verhaal met de regisseurs om in scènes en zij moeten die scènes uitleggen aan de acteurs. De mensen van de kassa knutselen zelf inkomkaartjes en posters, decorbouwers zorgen voor alle attributen en decors terwijl de techniekers instaan voor de spots (vb bureaulampjes of tuinlampen) en eventueel de muziek. Als publiek kun je een andere klas of groep uitnodigen.

Afronding

De leerlingen kunnen als afronding van deze activiteit hun eigen theatervoorstelling spelen voor een andere klas of groep. Zij zijn het publiek van jullie eigen toneel.

Emotiekaartjes

Voorwerp/dier/mens - kaartjes

Situatiekaartjes

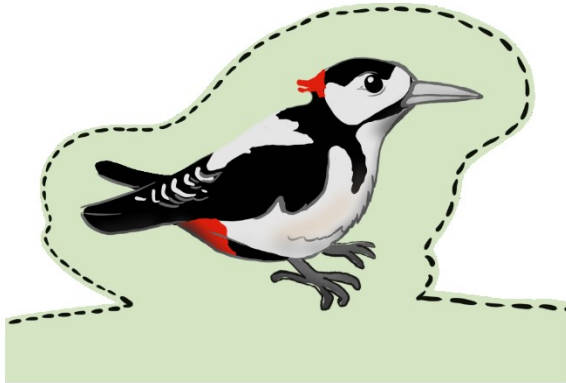
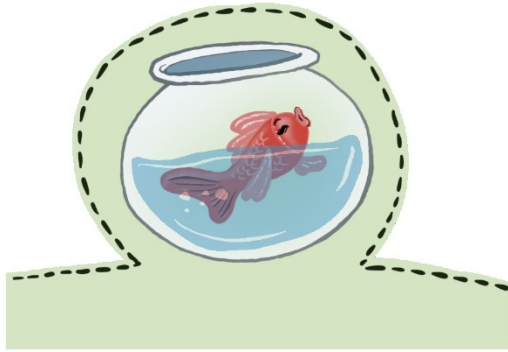
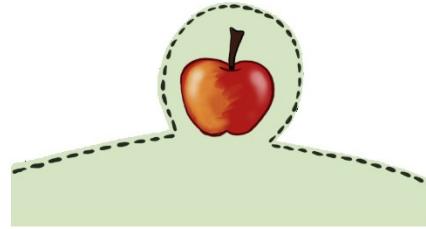
Situatiekaartjes

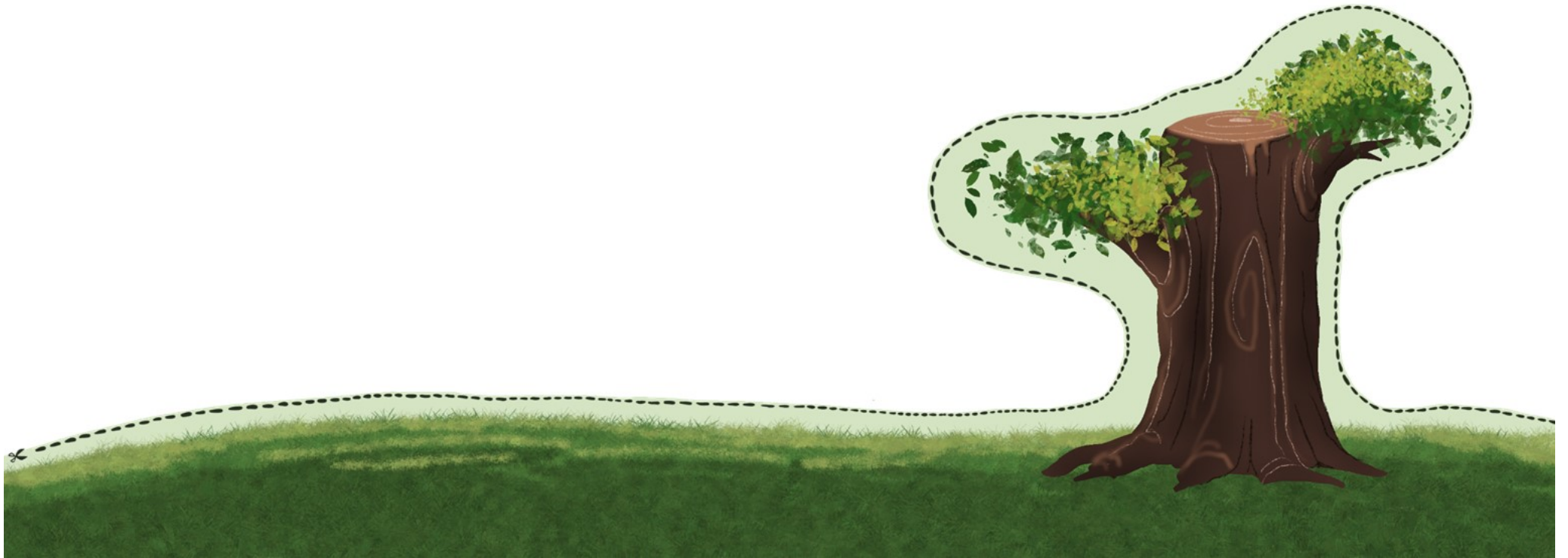

Situatiekaartjes

vertelplaat

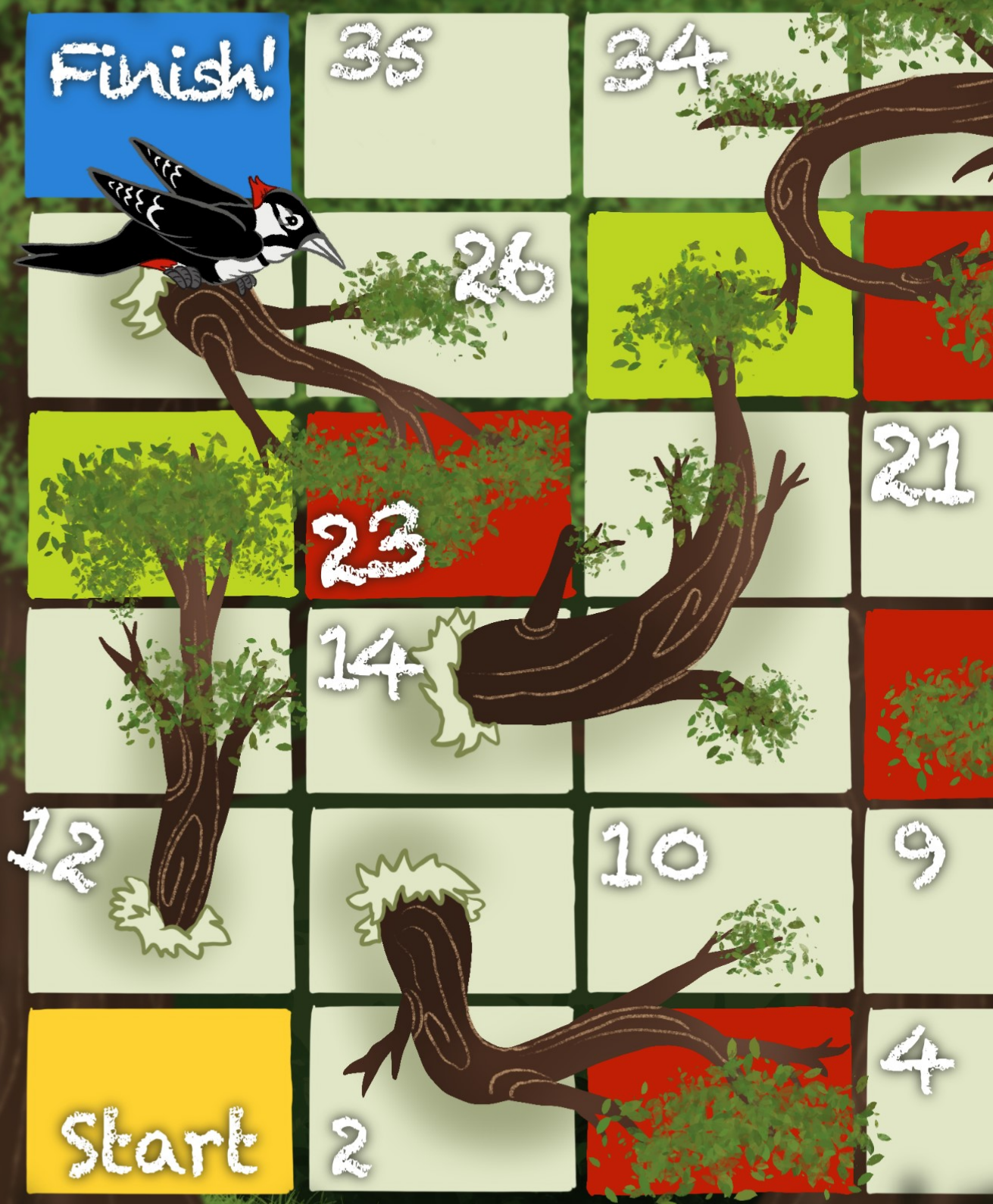

poppenspel

poppenspel

spelbord

spelbord